

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXI, broj 38

22. rujna 2011.

cijena 100 Ft

Foto: Stipan Balatinc

Predano na uporabu obnovljeno i prošireno
zdanje Čitaonice mohačkih Šokaca

Komentar

„Panem et circenses”

Na online stranici jednog lista festival, organiziran od strane naših manjinskih organizacija, komentiran je s latinskom izrekom starorimskih imperatora „panem et circenses” – kruha i igara treba narodu. Reakcija nije izostala pa je krenulo dopisivanje. U tekstu sam pronašla rečenice o čemu je vrijedno razmisliti. Komentator piše da ovi festivali po cijeloj Mađarskoj govore samo o piću i jelu, a suprotna strana piše o tome koliko su važne te priredbe za očuvanje nacionalne svijesti i izgradnju zajedništva. Prema mišljenju komentatora, nekada dok su Mađari i Hrvati živjeli u istoj državi, i jedan i drugi narod očuvao je svoju kulturu, tradicije i materinski jezik, a danas kada nacionalna samobitnost (identitet) dobiva političku javnost, neki ljudi – nazovimo ih manjinskim čelnicima – iskorištavaju tu mogućnost i jako dobro žive od toga bez ikakvog naprezanja, pozivajući se na manjinsku kulturu i tradicije, organiziraju priredbu najčešće na mađarskom jeziku, a nije im briga da su u blizini nedavno zatvorili jednu narodnosnu školu.

Vrijedno je razmisliti o tim rečenicama i svatko kome je važna nacionalna svijest neka preispita sebe. Bilo bi vrijedno razmisliti o prioritetima glede važnosti očuvanja nacionalne samobitnosti. Da bi se mijenjalo opće shvaćanje o nacionalnim manjinama, i mi bismo trebali mnogo toga još učiniti i mi sami bismo trebali manje važnosti pripisati takvim sadržajima, nego istaknuti one manje spektakularne, ali ipak vrlo vrijedne aktivnosti glede očuvanja materinskog jezika, odnosno nacionalne samobitnosti. Nažalost, i glasila, mediji više se bave spektakularnim događajima, ples, folklor, nošnja, gastronomija više privlači pozornost čitatelja, gledatelja. To su lijepe stvari, ugodne za oči, njihova šarolikost odmah upadne u oči pa zbog toga s njima se poistovjećuju nacionalne manjine. Malo je glasila koja vole pisati o pravim problemima, npr. koliko ljudi u narodnoj nošnji govori manjinskim jezikom, da onaj koji peče tradicionalno jelo zna li na nacionalnom jeziku priopćiti recept itd. Stvorena je slika o manjinama koje priređuju samo zabave, festivale, a mnogi ne vide što je iza njih. Upravo oni koji organiziraju priredbe, dakle pripadnici nacionalne manjine, jako mnogo rade na tim festivalima, primaju goste, uređuju teren, kuhaju za goste, nabavljaju potrepštine itd., dakle oni baš i nemaju vremena da puno slave, nego to organiziraju za druge ljude, predstavljajući javnosti djelić kulture i tradicije. Priznajmo, koliko ljudi dođe na predstavljanje knjige na narodnosnom jeziku ili tko će htjeti slušati predavanje također na tome jeziku? Inače najljepše je na tim festivalima upravo priprema, kada članovi zajednice surađuju radi uspješnosti priredbe. „Panem et circenses” – kruh i igre (cirkus), prisjetimo se samo naše glavne fondacije koja potpomaže naše programe putem natječaja. Što potpomaže najviše? Naravno, priredbe (kruh i igru) čak sa sto milijuna, a za potpomaganje manjinskih ustanova daje samo polovicu, pedeset milijuna. Zbog čega? To je naša politika? Pa u krizno vrijeme rimskog imperija igre i zabava odvlačili su pozornost ljutitog naroda od stvarnih problema. Možda je i sada to cilj. Možda ne bi škodilo ako bismo i mi svjesno smanjili broj igara i više se posvetili našim pravim problemima koji se gomilaju iza šatora cirkuskih igara.

Bernadeta Blažetin

„Glasnikov tjedan”

Po stavu Saveza državnih manjinskih samouprava, u Mađarskoj živi četiri puta više pripadnika manjina nego što to pokazuje statistička brojka popisa iz 2001. godine. Nema se čega bojati, upitnici su anonimni, putem interneta potpuno anonimni i bezlični, živimo

Budućnost hrvatskih ustanova: vrtića, škola, zavoda, medija, muzeja, civilnih i političkih organizacija, financijska potpora države može ovisiti o dobivenim statističkim brojkama. S druge strane ako se „borimo” za prava, treba pokazati i dokazati da i postojimo.

već dvadeset godina u demokratskom društvu, poručuje se... Izrastao je naraštaj koji nema straha u prihvaćanju i izražavanju nacionalne pripadnosti. Potkraj tjedna bila sam na jednoj od uobičajenih „manifestativnih” priredaba pod nazivom Hrvatski dan u jednom naselju u kojem povijesno žive Hrvati koji su do prije nekoliko desetljeća činili većinu. Okupilo se oko hrvatskih sadržaja mnoštvo ljudi. Gledajući masu, pitala sam se koliko ih zna hrvatski, koliko njih je spremno „žrtvovati” novac za godišnju pretplatu na tjednik Hrvata u Mađarskoj, te koliko će se njih izjasniti kao Hrvati. Prateći glasila drugih manjinskih zajednica u Mađarskoj, zaključujem kako vlada optimizam glede nastupajućeg popisa te da su mnogi uvjereni kako popis iz 2001. ne daje pravu sliku. Brojka pripadnika manjina znatno je veća.

Važno je napomenuti kako Savez državnih manjinskih samouprava pozdravlja mogućnost dvostrukog (dvojnog) izražavanja nacionalnosti i materinskog jezika, naime istovremeno pojedinac se primjerice može izjasniti i kao Mađar i kao Hrvat. Svi naglašavaju kako mnogo ovisi o podacima budućega popisa, za koji kazuju kako je to posljednji popis, sljedeći 2021. neće ni biti. Po posljednjem popisu iz 2001. 3% stanovništva se izjasnilo pripadnikom drugih nacionalnosti, sociolozi procjenjuju kako je ta brojka nestvarna te da se ona kreće od 8 do 10%.

Treba kod popisnog listića paziti na pitanja pod točkom 34, 35, 36, 37. Kojoj narodnosti pripadate? Osim naznačene narodnosti pripadate li drugoj narodnosti? Koji vam je materinski jezik (mogu se dati najviše dva odgovora)? Kojim jezikom najčešće govorite u obitelji i prijateljskom krugu (mogu se dati najviše dva odgovora)?

Pretpostavlja se kako je ovogodišnji jedan od posljednjih klasičnih popisa

Po posljednjem popisu iz 2001. 3% stanovništva se izjasnilo pripadnikom drugih nacionalnosti, sociolozi procjenjuju kako je ta brojka nestvarna te da se ona kreće od 8 do 10%.

stanovništva. Naime u sve većem broju zemalja uvodi se metoda koja je u vezi s korištenjem službenih državnih podataka (u statističke svrhe) radi dobivanja potrebitih informacija.

U Mađarskoj je za to potrebno razraditi i pravnu regulativu jer se trenutno ne mogu rabiti ni podaci o zapošljavanju, ni o broju stanovnika, ni podaci iz sfere obrazovanja u neke druge svrhe, a s druge strane treba jamčiti i anonimnost korištenih podataka bez naznake pojedinca uz čije se ime oni vežu. Senzitivnim podacima ne može se prići, stoga ako je država zainteresirana za njih, mora stvoriti kombiniran sustav dobivanja podataka, razviti metodiku sakupljanja podataka te tehničku infrastrukturu.

Branka Pavić Blažetin

Javni poziv za podnošenje prijedloga za dodjelu Nagrade za manjine

Državno tajništvo za vjerske, narodnosne i civilne odnose pri Ministarstvu javne uprave i pravosuđa objavljuje javni poziv za podnošenje prijedloga za dodjelu Nagrade za manjine 2011. Nagrada se dodjeljuje kao priznanje osobama, udrugama i narodnosnim samoupravama za uzornu djelatnost na polju narodnosnoga društvenog života, obrazovanja, kulture, vjerskog života, znanosti, javnog priopćavanja i gospodarskog samooorganiziranja. Nagrada za manjine dodjeljuje se sukladno regulativi 1/1995. (IX.28) ME. Svečano uručenje državnog priznanja istaknut je događaj u povodu Dana manjina (18. prosinac) 2011. godine. Prijedlog za nagradu s odgovarajućim obrazloženjem dostavlja se do 20. listopada 2011. godine na adresu Državnog tajništva za vjerske, narodnosne i civilne odnose pri Ministarstvu uprave i pravosuđa (1055 Budimpešta, Trg Kossuth 4), i elektroničkim putem na adresu titkarsag.nkf@kim.gov.hu <mailto:titkarsag.nkf@kim.gov.hu>.

Približava se popis pučanstva u Mađarskoj

Središnji statistički ured u Mađarskoj između 1. i 31. listopada provest će popis pučanstva. Prema zakonu, priopćavanje podataka obvezatno je za svakoga tko živi u Mađarskoj. U našoj zemlji od 1869. g., svake desete godine, odvija se popis pučanstva U 2011. g. će biti 15. popis pučanstva. Do 1. listopada 2011. g. svatko će dobiti obrasce popisa pučanstva. Prvi put u povijesti popisa bit će omogućeno ispunjavanje na internetu. Upitnik će biti dostupan na internetu do 16. listopada na web-stranici www.enepszamlalas.hu (na engleskom ili na mađarskom jeziku).

magyar
cigány(roma)
lengyel román bolgár
ukrán német örmény
görög szlovák horvát
ruszin szerb szlovén
kínai orosz arab
vietnami

SOKSZÍNŰ
MAGYARORSZÁG
NÉPSZÁMLÁLÁS 2011

Popisivači će prvoga dana popisa u svako kućanstvo dostaviti identifikacijski kod. Tko sam želi ispuniti upitnik putem interneta, moći će to učiniti pomoću identifikacijskog koda. Na pitanja se može odgovoriti i popunjavanjem tiskanog upitnika na mađarskom jeziku, koji se može zatražiti od popisivača koji mu u unaprijed dogovoreno vrijeme popunjenog treba vratiti.

Omogućeno je davanje odgovora na pitanja i neposredno popisivaču. Upitnici će biti tiskani i na jezicima nacionalnosti koje žive u Mađarskoj, te na engleskom, ruskom, francuskom i kineskom jeziku. Svi koji žive u jednom domaćinstvu, upitnike moraju ispuniti na isti način. Na upitnicima nema imena ni prezimena ispitanika, samo adresa. Davanje odgovora na pitanja nacionalnosti i vjere nije obvezatno.

Na osmoj stranici upitnika mogu se naći pitanja vezana za nacionalnost, za materinski jezi i za vjeru.

U V. poglavlju Nacionalnost, jezik, vjeroispovijed postavljena su četiri pitanja vezana za nacionalnost, to su:

34. Kojoj narodnosti pripadate? Ponuđene su opcije: mađarskoj, armenskoj, arapskoj, bugarskoj, rumunjskoj, kineskoj, ciganskoj (romskoj), rusinskoj, ruskoj, grčkoj, srpskoj, vijetnamskoj, hrvatskoj, slovačkoj, poljskoj, slovenskoj, njemačkoj, ukrajinskoj. Uz to ponuđene su još dvije opcije (drugim, i to:; ne želi odgovoriti...).

35. Osim naznačene narodnosti pripadate li drugoj narodnosti? Ponuđene opcije:

mađarskoj, armenskoj, arapskoj, bugarskoj, rumunjskoj, kineskoj, ciganskoj (romskoj), rusinskoj, ruskoj, grčkoj, srpskoj, vijetnamskoj, hrvatskoj, slovačkoj, poljskoj, slovenskoj, njemačkoj, ukrajinskoj. Uz to su ponuđene još dvije opcije (drugim, i to:; ne želi odgovoriti...).

36. Koji vam je materinski jezik (mogu se dati najviše dva odgovora)? Ponuđene opcije: mađarski, armenski, arapski, bugarski, rumunjski, kineski, ciganski (romski), rusinski, ruski, grčki, srpski, vijetnamski, hrvatski, slovački, poljski, slovenski, njemački, ukrajinski. Uz to ponuđene su još dvije opcije (drugim, i to:; ne želi odgovoriti...).

37. Kojim jezikom najčešće govorite u obitelji i prijateljskom krugu (mogu se dati najviše dva odgovora)?

Ponuđene opcije: mađarski, armenski, arapski, bugarski, rumunjski, kineski, ciganski (romski), rusinski, ruski, grčki, srpski, vijetnamski, hrvatski, slovački, poljski, slovenski, njemački, ukrajinski. Uz to su još ponuđene dvije opcije (drugim, i to:; ne želi odgovoriti...).

Pitanja vezana za nacionalnost nisu obvezatna, no ipak bi bilo poželjno pripadnicima nacionalnih manjina posvjedočiti svoju pripadnost, jer i o tome ovisi budućnost Hrvata u Mađarskoj.

Prilikom neposrednog popisivanja vrlo je važna osoba popisivača, koja je povjerljiva osoba i možda je pripadnik nacionalne manjine i zna važnost ispunjavanja i onih neobvezatnih rubrika.

magyar
cigány(roma)
lengyel román bolgár
ukrán német örmény
görög szlovák horvát
ruszin szerb szlovén
kínai orosz arab
vietnami

SOKSZÍNŰ
MAGYARORSZÁG
NÉPSZÁMLÁLÁS 2011

Pomurski folklorni festival i Dani sela Kerestura 2011

Programi:

Petak, 23. rujna

Obrazovni centar Nikola Zrinski:

08.00 „Mir i tišina”. Otvaranje izložbe mađarskog slikara Attila Deáka. Nastupaju učenici keresturske i tamburaši draškovečke škole

„U blizini prirode” Radovi I. fotografskog tabora u Keresturu

08.15 Natjecanje za učenike: krasopis, učenje hrvatskih i engleskih riječi

09.00 Natjecanje u kazivanju pripovijedaka

11.00 Izlet biciklima do Novog Zrina

Dom kulture:

16.00 Svečana skupština

18.00 *Kulturni program:*

Moderni plesovi – plesači „Vatrene ptice”

Hrvatske dječje igre – učenici keresturske škole

Hrvatske i mađarske narodne pjesme – pjevački zbor serdahelskih umirovljenika

Hrvatske, mađarske pjesme i plesovi – pjevački zbor „Ružmarin”

Nastup pjevačkoga zbora „Spomenak” iz Sepetnika Hrvatski plesovi – Petripske ružice

Pjesme Hrvata u Mađarskoj – hrvatski pjevački zbor „Duga” iz Kapošvara

Nastup pjevačkoga zbora „Viola” iz Liszóa

Predstavlja se zbor Ritam iz Nagyrécsa

Hrvatske i mađarske melodije – tamburaški orkestar iz Kerestura

20.00 Nastup gosta zvijezde „Vigadó duó”

Subota, 24. rujna

Dvorište osnovne škole:

11.30 Slavlje pred pobjedom Nikole Zrinskog

Prisega prvoškolaca

Dodjela stipendija „Dr. Karlo Gadanji”

12.30 Izložba od napravljenih topografskih stolova

Šoderica:

06.30–12.00 Natjecanje u ribolovu na Šoderici u Kolacegu (ako bude poplave na kanalu Kanižnica)

13.00 Proglašavanje rezultata u ribolovu

Športsko igralište:

09.00 Ulični nogomet

Tóka-tér:

14.00 ÁNTSZ – Zdrav način života, davanje krvi

14.00 Natjecanje u kuhanju

16.00 Predstavljanje novih kadeta, darovanje zastave kadetima

16.35 Nastup polaznika dječjeg vrtića

16.45 Zumba s Fatimom, nastup keresturskih plesačica

17.00 Gost zvijezda: Summerlove

17.50 Proglašanje rezultata u kuhanju

Folklorni program:

18.00 Učenici kaniške umjetničke škole „Arany-metszés”, Plesna skupina Cuntry iz Kerestura, Tamburaši KUD-a Lóbor iz Hrvatske, Narodni plesovi, KUD Donji Kraljevec, Mađarski narodni plesovi, skupina „Zalagyöngye”, Kankan, plešu keresturske mlade žene

19.40 Tombola

20.20 Sári Gábor i plesna skupina „Magic Ritma”

21.00 Gost zvijezda: Románcok Csillaga Suzy

22.00 Gost zvijezde: Jolly i Suzy

22.30 Vatromet

22.40 Bal u kafiću „Tóka”

Razni programi: sajam, kušanje nekadašnjih jela, obrti, igračke za djecu.

Oživio stari most na Muri

Tijekom dva dana pješački promet bio je gust na starome graničnom prijelazu kod Letinje i Goričana, naime posjetitelji Sajma na starome mostu na Muri 10–11. rujna prelazili su most kao što su to nekada činili njihovi preci. Oživljenje mosta omogućio je onaj europski projekt IPA programa za prekograničnu suradnju koji zajedno provode zbratimljeni gradovi s dvije strane granice, Letinja i Prelog. Voćni likeri, mirisni jastučići lavande, kozji sir, međimurski kolači čekali su kupce s desne obale, a mesni specijaliteti od mangelice, domaće pekmezi, slatki bomboni od marcipana i drugi specijaliteti s lijeve obale Mure, kulturni su se programi pak odvijali usporedno na obje strane s nastupom mađarskih i hrvatskih izvođača.

Prvi Sajam na starome mostu ostvaren je u okviru prekograničnog programa Mađarska–Hrvatska, i to radi unapređenja veza među ljudima, izgradnje mogućih poslovnih odnosa s obje strane granice, jačanja zajedničke svijesti uza suradnju na području kulture, gastronomije i športa, s naglaskom na mjesne proizvode. Vrijednost projekta, u kojem je vodeći partner grad Letinja, iznosi 112,1 tisuća eura, od čega 95,3 tisuće eura sufinancira Europska Unija. U okviru projekta pomurski će grad kupiti veliki šator od 200 četvornih metara za buduće priredbe te izraditi dvojezičnu bazu podataka o proizvođačima 27 naselja.

Prvi Sajam na starome mostu na Muri svečano su otvorili Bela Halmi, letinjski, i Dragutin Glavina, preloški načelnik, a povijesni su trenutak uveličali i predstavnici dviju država Imre Nyitrai, zamjenik državnog tajnika za socijalna pitanja R. Mađarske, i Zoran Šikić, državni tajnik pri Ministarstvu kulture R. Hrvatske, Petar Novački, predsjednik Skupštine Međimurske županije, i Mišo Hepp, predsjednik Hrvatske državne samouprave. Državni tajnik Šikić u svome govoru zahvalio je mađarskoj državi na podršci glede ulaska u Europsku Uniju, u nadi da će ubuduće biti još više mogućnosti za zajedničke projekte za izgradnju interaktivnih društvenih i gospodarskih veza. Imre Nyitrai spomenuo je opomene Svetoga Stjepana princu Emeriku ističući ulogu mostova nacionalnih manjina u međudržavnim odnosima, te otvorenost ljudi koji žive uz granicu. Predstavnici partnerskih gradova spomenuli su i drugi zajednički projekt koji je usmjeren za očuvanje pitke vode, u kojem će se obnoviti pročistač i kanalizacijski sustav grada Letinje, te izgraditi preostali dio kanalizacije u Prelogu.

Nastup KUD-a Petripske ružice

Nakon svečanog otvorenja gosti i posjetitelji odšetali su tik do granice, gdje su predstavnici partnerskih gradova i susjednih država i županija nazdravili međimurskim vinom i prerezali konce balona u bojama dviju država. Svečanu povorku na drugu stranu predvodili su članovi Povijesne postrojbe čakovečke Zrinske garde.

Premda su na graničnom prijelazu još tražili isprave, prometovalo se kao da granica više i ne postoji. Sajam s obje strane granice, na razmaku od jednog kilometra, okupio je obrtnike i umjetnike koji se bave starim zanatima, poljoprivredne proizvođače, pekare, slastičare, medicinare i druge poduzetnike. Među izlagačima bili su i umjetnici sumartonske Drvorezbarske kolonije. U kulturnom dijelu programa na dvjema pozornicama nastupale su kulturne udruge iz Pomurja i Međimurja, bilo je niz izvođača i iz hrvatskih naselja. Nastupili su učenici serdahelske hrvatske osnovne škole, pjevački zbor, plesa-

či i mažoretkinje KUD-a Sumarton, Kulturno društvo Petripske ružice predstavljajući hrvatsku tradicionalnu kulturu sačuvanu na lijevoj obali rijeke.

Na hrvatskoj strani Sajma 85-godišnji Preložanin Aleksandar Kudec uredio je malu kovačnicu, gdje je za posjetitelje izrađivao

Sudionici sumartonske Kolonije drvorezbara i slikara izložili su svoja djela

Nazdravili na granici

kovač u Međimurju koji je još ručno izrađivao mnoge alate, plugove. Malo govori i mađarski, učio ga je za vrijeme rata u Kaniži:

– Sjećam se još kada je ovdje bila otvorena granica i odlazili smo na onu stranu bez problema. Moja braća su živjeli na lijevoj obali Mure, jedan u Kaniži, a drugi u Šormasu, a imam i prijatelje u Mađarskoj. Nekada sam odlazio češće, sada mi je već teško ići, ali bio bi sretan kad bih doživio da ova granica opet nestane i ljudi bi bez ikakve prepreke mogli prelaziti na drugu stranu – kazao je Šandor bači, kako ga zovu mladi rodaci u Mađarskoj. Na njegovu štandu bio je izložen nakovanj star 150 godina i drugi alati kovačnice koje je naslijedio od svojih pokojnih.

Štednja ili propast? Zašto nam je važna Grčka?

Otkako je teška financijska kriza zahvatila Grčku, ova zemlja ne prestaje silaziti s naslovnih stranica novina ili biti udarna vijest televiziji. Kaos koji tamo vlada preblaga je riječ da se opiše sva dramatika zbivanja u toj zemlji o kojoj uvelike ovisi i naš svakodnevni život. To da mi već osjećamo posljedice svjetske gospodarske i financijske krize, nije tajna. Njene su posljedice među nama bilo da plaćamo drastično uvećane rate stambenih kredita u švicarskim francima ili visokim cijenama benzina, namirnica ili komunalnih naknada, nije potrebno ovdje previše isticati. Grčka je kriza, zapravo, strašna opomena svima onima koji žive iznad svojih mogućnosti, koji su trošili mnogo više nego što su zarađivali i stvarali lažnu sliku o sebi, a onda i samom društvu, ali sve ima svoj kraj, tako i lagodan život. Grci su primorani na drastične rezove, nema više 14. i 13. plaće, režu se brojne pogodnosti i povlastice kao korištenje službenih automobila ili mobilnih telefona u privatne svrhe, nema raznoraznih dodataka i neutemeljenih povećanja plaća.

Nema sumnje da su godine lagodnog života prošle i da Europa više ne da ne želi, nego ne može plaćati ovakvu rastrošnost što izravno ugrožava i same temelje funkcioniranja Europske Unije. Jer i Nijemac koji marljivo radi osam ili više sati tjedno, nije spreman izdvajati milijarde eura za propalo gospodarstvo u Grčkoj u kojoj se ne naziru tragovi bilo kakvog oporavka.

Europska Unija proživljava svoje najteže dane od svog osnutka i nastoji što hitnije ublažiti njezine posljedice te pojavu „domino efekta“ gdje se kriza iz jedne članice „prelijeva“ u drugu i tako redom. Grčka se našla u nezavidnoj situaciji između Bruxellesa na jednoj strani i vlastitog naroda na drugoj koji i dalje želi živjeti dobro premda su ta vremena odavno prošla. Štrajkovi i prosvjedi, u kojima je bilo dosta ranjenih i u kojima je učinjena velika materijalna šteta, sigurno nisu rješenje, ali je sve siromašnijim Grcima teško dokazati da su potrebne nove i nove mjere štednje te rasprodaja grčke imovine.

EU se tako našao u vrtlogu velike financijske krize koja prijete ugroziti postojanje jednog od najvažnijih kohezivnih čimbenika ujedinjene Europe – zajedničke valute eura. Donedavno se smatralo da bi njegov slom bio i konačni kraj vizije ujedinjene Europe kao zajednice svih njezinih naroda. Najgore je od svega što je sve manje optimizma i kod onih najoptimističnijih za spas Grčke. Sada je sasvim jasno da je ona rupa bez dna i da će trebati osigurati još milijarde eura da se dođe do rješenja, a da nije sigurno kako će Grci i kada moći vratiti.

I dok se do samo prije tjedan-dva iz najviših političkih krugova Europske Unije moglo čuti da će Grčka dobiti svu potrebnu financijsku pomoć i tako biti spašena, sve se više pojavljuju glasovi i onih koji kažu da je ipak moguć bankrot. Njemački ministar gospodarstva Philipp Rösler, ujedno njemački vicekancelar, uzbunio je ovoga tjedna duhove gostujućim komentarom u berlinskome dnevniku Die Welt, u kojem je istaknuo da Europa više ne može isključiti mogućnost grčke kontrolirane insolventnosti, i to ne prije 2013. S obzirom da Europska središnja banka ne pozna instituciju bankrota, produljava se neizvjesnost na financijskim tržištima jer se povjerenje u euro vrlo lako može izgubiti. Da podsjetimo, u vrijeme financijske krize nacionalne su valute podložnije burzovnim spekulacijama, što njihovim središnjim bankama može nanijeti golemu štetu. Zato manje EU države žele ući u euro zonu što prije kako bi se zaštitile i lakše prebrodile krizu kao što je to kod Slovačke.

Bilo kako bilo, svakako možemo izvući vrlo važne zaključke kako nekontrolirano trošenje može izazvati dugoročne financijske poremećaje s nesagledivim posljedicama i da smo zbog globalne povezanosti itekako ovisni o zbivanjima u drugim zemljama. Financijska kriza u Grčkoj svakako nije kriza mađarske države, ali njezini građani posljedice ove krize već trpe u povećanim troškovima života, prekomjernim povećanjima rata stambenih kredita te cijenama energenata. Upravo iz spomenutih razloga situacija u jednoj članici EU-a, čiji smo i mi član, ne može nas nikako ostaviti ravnodušne.

RJP

Klasa: 018-06/11-2/46

Urbroj: 521-HUN-01/02-11-01

Mjesto: Budimpešta

DM/KU na temelju članka 17. stavak 2. Zakona o popisima birača (Narodne novine 19/07) daje

OBJAVU O PRETHODNOJ REGISTRACIJI BIRAČA

Pozivaju se na prethodnu registraciju u diplomatskim misijama i konzularnim uredima Republike Hrvatske u inozemstvu:

- birači koji imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj, a trajnije borave u inozemstvu
- birači koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj, a promijenili su prebivalište u inozemstvu (npr. iz Bosne i Hercegovine došli živjeti u SR Njemačku)
- birači koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj, a promijenili su mjesto prebivališta unutar države (npr. iz Münchena došli živjeti u Hamburg)
- birači koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj, a nisu upisani u popis birača,

kako bi mogli glasovati na izborima za **izbor zastupnika u Hrvatski sabor**.

Prethodnu registraciju birača za glasovanje u inozemstvu birači mogu obaviti u diplomatskim misijama i konzularnim uredima Republike Hrvatske na čijem konzularnom području imaju prebivalište ili boravište u inozemstvu, najkasnije 14 dana prije dana određenog za održavanje izbora. U istom roku birači mogu odustatati ili promijeniti prethodnu registraciju.

Zahtjev za prethodnu registraciju birača podnosi se (*pismeno, usmeno ili telefonom*) u diplomatskim misijama i konzularnim uredima Republike Hrvatske.

Birači bez prebivališta u Republici Hrvatskoj koji će se na dan izbora zateći u Republici Hrvatskoj, trebaju se prethodno registrirati pri nadležnom tijelu u Republici Hrvatskoj koje vodi popis birača prema mjestu njihova boravka u RH, ali tek nakon raspisivanja izbora.

Pregled popisa birača s prebivalištem u Republici Hrvatskoj dostupan je na internetskim stranicama Ministarstva uprave www.uprava.hr, a za birače bez prebivališta u Republici Hrvatskoj i s prebivalištem u Zagrebu u Središnjoj evidenciji popisa birača i birača upisanih u popis birača grada Zagreba putem www.zagreb.hr.

Za dodatne informacije obratite se nadležnoj diplomatskoj misiji ili konzularnom uredu Republike Hrvatske.

Velesposlanstvo Republike Hrvatske
Budimpešta

KOLJNOF, BUŠEVEC – Učenici i učitelji Dvojezične osnovne škole Mihovil Naković 23. septembra, u petak putuju u prijateljsku školu u Buševac. Petak navečer će grupu primiti gradonačelnik Velike Gorice, Dražen Barišić. Subotu je planiran cjelodnevni izlet u Zagreb. Nedilju ćedu dopodne sudjelovati na svetoj maši u mjesnoj crkvi i u rani otpodnevni ura putuju najzad u svoje selo. Veza med dvimi školami postoji već od 1994. ljeta. (i. k.)

Ostvaren dugogodišnji san

Čitaonica mohačkih Šokaca dobila nove, suvremene prostorije

Pošto je tijekom ljetnih mjeseci do temelja porušeno staro, a na njegovu mjestu sagrađeno potpuno novo središnje krilo zgrade, ujedno sjedišta i klupskih prostorija Čitaonice mohačkih Šokaca, uz prigodni kulturni program u Mohaču je 16. rujna upriličeno svečano otvorenje te posveta novog i uljepšanog starog dijela zgrade, podignute još 1936. godine.

Orkestar Šokadija i Dječja skupina KUD-a Šokačke čitaonice

Dogradnja, odnosno obnova vrijedna 15,6 milijuna forinta ostvarena je u okviru zajedničkog projekta gradova Mohača i Šikloša, radi razvijanja vinarstva i vodenog turizma. Preko grada Mohača u projekt je uključena i Čitaonica mohačkih Šokaca, koja je pedeset posto sredstava dobila putem natječaja iz europskih fondova, a preostali dio osigurala potporom članstva od prodaje takozvanih kartica za cigle (koje se i dalje mogu kupiti), odnosno predujmom nepovratne gradske potpore u iznosu pet milijuna forinta, ili, kako prigodom svečanosti šaljivo reče gradonačelnik József Szekó, kreditom na sto godina.

Svečanost je otvorena prigodnim govornima domaćina i uzvanika, te kulturnim programom na otvorenom pred uljepšanim zdanjem s obnovljenim natpisom: Mohačka čitaonica Šokaca, odnosno s obnovljenom dvojezičnom pločom ustanove na ulazu. Svojom nazočnošću svečani događaj uveličali su generalna konzulica RH u Pečuhu Ljiljana Pancirov, gradonačelnik József Szekó, predsjednik Hrvatske državne samouprave Mišo Hepp i drugi uglednici političkog, kulturnog i vjerskog života grada Mohača i Hrvata u

Mađarskoj. Na svečanosti se okupio i dio članstvo, roditelja, te Čitaoničinih poštovatelja i prijatelja.

Nakon pozdravnih riječi, u svome prigodnom govoru predsjednik Čitaonice Đuro Jakšić između ostalog je naglasio kako je dogradnjom ostvaren dugogodišnji san članstva, čime je ta hrvatska udruga dobila potpuno novi sanitarni čvor, prostoriju za vinarski muzej, predvorje za izložbeni prostor i ob-

Generalna konzulica Ljiljana Pancirov, gradonačelnik József Szekó i predsjednik Čitaonice Đuro Jakšić zajedno su prerezali trobojnu vrpču, i predali nove prostorije na uporabu

novljenu terasu, a među planovima imaju i uređivanje terase, u zadnjem dijelu dvorišta, koja će biti pogodna za razna okupljanja na otvorenome. Jednako tako podsjetio je i na postignute uspjehe u kulturno-prosvjetnom radu, posebno na doprinos kulturnom životu grada Mohača, i to priredbama poput Antunova, Pranja na Dunavu i Grahijade. Posebno je istaknuo lanjsko pokretanje nastave hrvatskoga jezika u Széchenyievoj osnovnoj školi, kao i to da je dječja skupina, od početnih deset, prerasla na više od šezdeset članova. Ujedno je zahvalio na svesrdnoj potpori gradonačelniku Józsefu Szekóu, djelatnicima Gradske kuće i posebno gđi Szekó kojoj je uručio i prigodni poklon.

Prigodnim riječima okupljenima se obratila i generalna konzulica Ljiljana Pancirov, koja je uz ostalo naglasila:

– Nemoguće je posjetiti Mohač, a ne svratiti u *šokački ker* i u prostorijama Šokačke

čitaonice *prodivaniti* s dragim prijateljima, onako *po starovinski*. Sve će i nadalje biti tako kako smo naučili, samo što će novi prostor pružiti još više, još kvalitetnije, biti još privlačniji. Svaka ugrađena cigla kreira novi mozaik hrvatskih mogućnosti začetih davne 1905. godine kada je Čitaonica nastala i nakon svih nedaća opstala, pokazujući poznatu šokačku izdržljivost.

Kada je 2005. god. svečano obilježavala svoju stotu obljetnicu utemeljenja, mnogi su joj poželjeli dugovječnost i nastavak aktivnog rada na promociji hrvatske kulture i jezika, očuvanju hrvatskog nacionalnog bića. Promatrajući njen rad izbliza danas, mogu potvrditi da je Čitaonica mohačkih Šokaca iznimno aktivna i vrijedna institucija Hrvata na području Mohača, ali i šire regije.

Gđa Pancirov ukratko je nabrojila što sve Čitaonica njeguje, te neka najznačajnija postignuća, od kojih je istaknula rad na očuvanju, ali i učenju hrvatskoga jezika kao temelju hrvatskog identiteta na ovim prostorima. Osim jezičnih spomenula je i kulturne aktivnosti na polju njegovanja izvornih hrvatskih plesova, književnih i likovnih priredaba, koordiniranje rada hrvatskih manjinskih samouprava Mohačke mikroregije, pokretanje i obilježavanje hrvatskih šokačkih običaja, te priredaba koje su prerasle u velike gradske manifestacije, čuvanje vjerskih običaja, suoštvarivanje raznih europskih projekata, suradnju s prijateljskim naseljima u Hrvatskoj. Pri tome je zahvalila gradonačelniku Szekóu na potpori hrvatskoj zajednici i entuzijazmu članstva, na čelu s predsjednikom Đurom Jakšićem.

– Današnji dan neka bude još jedan od poticaja da se živa hrvatska riječ, i onako *po šokački*, još dugo njeguje, da se školske klupe pune novim generacijama đaka kojima će jedan od jezika biti materinski hrvatski, da originalne nošnje na našim dječjim i odraslim folklornim grupama sjaju istim sjajem, da crkvom odjekuje hrvatska misa, da se čuje tamburica i odzvanja pjesma starih šokačkih napjeva, da se mlado i staro uhvati zajedno u kolo, da redovito mjesto susreta bude ovaj prelijepi prostor Čitaonice i da nikada taj entuzijazam i zajedništvo koje smo iskusili, dok je Čitaonica rasla, ne nestane – ovim je riječima generalna konzulica Ljiljana Pancirov od srca poželjela članstvu Čitaonice mnogo uspjeha i zdravlja, svima im je zahvalila i čestitala. Gradonačelnik József Szekó čestitao je Čitaonici mohačkih Šokaca na ostvarenom uspjehu ističući njezin veliki doprinos i na kulturnome šarenilu grada Mohača i vinarstvu, u kojem mohački Šokci zavrjedeno zauzimaju sve važnije mjesto.

Prigodni kulturni program, mohačkim šokačkim plesovima, pjesmama i melodijama uljepšale su mala i velika dječja plesna skupina Šokačke čitaonice u izvornoj nošnji, a u pratnji Tamburaškog orkestra

„Šokadija”. Svečanost je nastavljena u dvorištu svečanom predajom u okviru koje je najprije velečasni Norbert Nagy na hrvatskom i mađarskom jeziku blagoslovio i posvetio novu zgradu, a zatim su generalna konzulica Ljiljana Pancirov, gradonačelnik József Szekó i predsjednik Čitaonice Đuro Jakšić zajedno prerezali trobojnu vrpču, i predali nove prostorije na uporabu.

Nakon obilaska novih prostorija, uslijedila je pučka veselica uz mohački grah i dobru kapljicu vina, a za dobro raspoloženje pobrinuo se orkestar „Juice”, pa je zabava potrajala do sitnih sati. Razloga za veselje, uistinu, bilo je dovoljno, u što se mogu uvjeriti svi oni koji budu posjećivali priredbe i Čitaonicu mohačkih Šokaca.

S. B.

Foto: Stipan Balatinac & Gábor Bárdos

Croatica Austro-Hungarica

Dr. sc. Sanja Vulić, voditeljica Hrvatskoga povijesnog instituta u Beču, i dr. Robert Hajszan iz Pinkovca

Izdavanja Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj predstavio je ravnatelj Zavoda mr. sc. Stjepan Blažetin, u društvu dr. sc. Ernesta Barića

U organizaciji Hrvatskoga povijesnog instituta u Beču, od 8. do 10. rujna održan je Treći međunarodni interdisciplinarni znanstveni skup Croatica Austro-Hungarica. Tema ovogodišnjega takvog skupa bila je: Hrvati i hrvatska kultura u dodiru s inim kulturama i narodima na prostoru Austro-Ugarske Monarhije.

Na skupu su sudjelovali znanstvenici iz Hrvatske, Mađarske, Austrije i Slovenije, a izlaganjima su obuhvaćene povijesne i suvremene teme – kaže za hrvatski glasnik uime Organizacijskog odbora znanstvenoga skupa Sanja Vulić, voditeljica Instituta i predsjednica Organizacijskog odbora. Skupu su sudjelovali i hrvatski znanstvenici iz Mađarske: Ernest Barić, Dinko Šokčević i Stjepan Blažetin. Ernest Barić izlagao je na temu Hrvatski folklor i (ili) hrvatski jezik u inozičnom okruženju spas ili propast; Dinko Šokčević govorio je o Hrvatskoj povijesti u najnovijoj mađarskoj historiografiji, a naslov je izlaganja Stjepana Blažetina bio „Ko ularom svezan”, o pjesništvu Tomislava Žigmanova.

Prvog dana skupa ravnatelj Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj Stjepan Blažetin

predstavio je nakladničku djelatnost Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj.

Skup je okupio desetak znanstvenika. Iz Austrije je sudjelovao Pinkovčanin Robert Hajszan koji je govorio o Hrvatima u dodiru s Hijancima na panonskom prostoru u 16. stoljeću; Alojz Jembrih o Hrvatima studentima i profesorima na bečkome sveučilištu u 15. i 16. stoljeću; Vesna Mikolić o Austro-ugarskoj višoj učiteljskoj školi u Kopru, primjeru višekulturnog prožimanja i za danas?; Sandra Cvikić o prekograničnoj suradnji Republike Hrvatske i Republike Srbije – važnost i uloga hrvatske zajednice u Vojvodini u provedbi regionalne politike na primjeru Vukovarsko-srijemske županije; Katarina Koprek o doprinosu Miroslava Vuka Croate (1930–2005) gradišćanskohrvatskoj glazbenoj kulturi; Sanja Vulić o odnosu Josipa Andrića prema Slovencima i Ircima. Kako je uime organizatora na završnici trodnevnoga druženja, što ga je obilježilo i zajednički izlet u srednje Gradišće, istaknula Sanja Vulić, izlaganja s dosadašnja tri međunarodna znanstvena interdisciplinarna skupa Croatica Austro-Hungarica bit će objavljena u zborniku koji je u pripremi.

Branka Pavić Blažetin

2. Međunarodna kroatološka konferencija

U Znanstveno-učilišnom kampusu Borongaj (Zagreb, Borongajska cesta 83 d) od 29. rujna do 1. listopada priređuje se drugo izdanje Međunarodne kroatološke konferencije, koju organizira Hrvatski studij Sveučilišta u Zagrebu. Pedesetak izlaganja, s književnom, jezikoslovnim, povijesnom i kulturološkom tematikom. Iz Mađarske na Konferenciji sudjeluju Dinko Šokčević (Problemi hrvatske nacionalne integracije bunjevačkih Hrvata u Mađarskoj nekada i sada), Timea Bockovac (Jezično-pravna analiza novog mađarskog ustava), Ernest Barić (Prošlost i budućnost hrvatskoga jezika u Mađarskoj), Ladislav Heka (Sustav manjinskih samouprava. Pravni položaj i zakonska regulativa), Katja Bakija (Hrvatsko kazalište u Peču – čuvar identiteta i kulturnih tradicija Hrvata u Mađarskoj), Stjepan Blažetin (Hrvatski književni časopisi u Mađarskoj) i Branka Blažetin (Hrvatski glasnik, tjednik Hrvata u Mađarskoj).

PETROVO SELO – U mjesnoj crkvi Sv. Petra i Pavla će 2. oktobra, u nedilju početo od 15 uri oko trideset mladih ljudi iz Petrovoga Sela i okolice primiti sakrament bermanja, na koga su se bermanici mjesec dugo pripremali i na kraju položili i ispit. Ceremoniju će peljati samobotski biskup dr. András Veres.

Sedma konferencija o narodnoj priči

Pod pokroviteljstvom publicista, redatelja, ilustratora Marcella Jankovicsa, u organizaciji Mađarskog društva čitanja – HUNRA, Županijske i gradske knjižnice Sándora Bródy Egera, Visoke škole Károlya Eszterházia i Vrčića Eleka Benedeka te Središta za kulturu i umjetnost, u Egeru se 23–24. rujna održava sedma konferencija o narodnoj priči. U sklopu konferencije predstavlja se domaćin „Bajkoviti Eger“, priređuje se izložba, predstavljaju se nosači zvuka, čitaju se priče i bajke. Dva dana bit će posvećena narodnoj priči, govorit će se o navikama čitanja, vrstama i izvorima priča. Na konferenciji sudjeluje i Marijana Kovač, kazivačica narodne priče, članica savjeta Mađarskog društva čitanja, suradnica Knjižnice „Béla Hamvas” u Bati.

Program Hrvatskog kazališta

22. rujna u 18 sati otvaranje izložbe slikarice Ilhane Čatić, galerija Čopor/T/Horda.

23. rujna u 19 sati Ivica Jakočević: Albin bircuz, Lukovišće.

BELI MANASTIR, MOHAČ – U sklopu ovogodišnje Kulturno-turističke manifestacije „Jesen u Baranji 2011” održane pod pokroviteljstvom Osječko-baranjske županije i grada Belog Manastira, 1. rujna otvorena je izložba fotografija mohačkog fotografa Béle Szóköcsa pod naslovom „Anđeli i vragovi – lik žene u mohačkim bušama”. Na smotri folkloru 11. rujna uz brojne KUD-ove nastupio je i KUD „Mohač” iz Mohača pod vodstvom Stipana Filakovića.

Trenutak za pjesmu

Miroslav Kirin

SASVIM JE UNUTRA otišlo.
Dijete je bilo lješnjak.

Među visokim, hrapavim stablima,
o nečemu se još uvijek moglo
razgovarati,

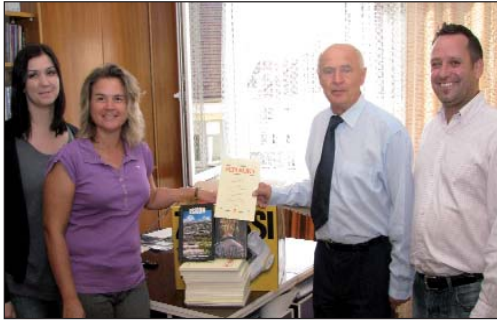
nešto je još uvijek moglo
dobro kriknuti u zelenilu.

Gdje nije bio nitko,
i gdje smo bili svi,

lješnjakova boja i sjeta
usred užitka.

U Zemuniku kod književnika Tomislava Marijana Bilosnića

Predsjednik Ogranka Društva hrvatskih književnikov u Zadru uručio knjige za Hrvatsku katedru u Sambotelu

Knjige su od Ištvana Geošića na samboteljskom Odsjeku kroatistike prikzeli dr. Karlo Gadanji, prorektor Sveučilišnoga središća „Savaria“, Nataša Možgon, lektorica i Ivona Vegh, viša asistentica

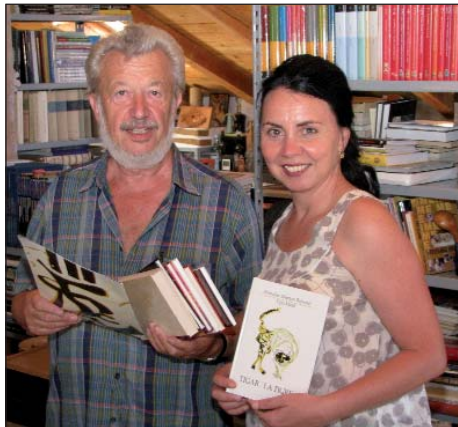
Tomislava Marijana Bilosnića, u prvom redu književnika, pjesnika, putopisca, kritičara, i onda novinara, slikara i fotografa imali smo priliku upoznati na Prvom koljnofskom književnom susretu. Pravoda smo ostali u kontaktu i ljetos je došlo i do našega gostovanja kod njega, u Zemuniku, naravno, ne prez cilja. Kad je iz Sambotela početkom ovoga ljeta pokrenuta akcija za skupljanje knjig za kroatistiku, on kot i predsjednik Ogranka Društva hrvatskih književnikov u Zadru, veljek se je drage volje priključio, i opvut je došlo do predaje brojnih knjig, u njegovoj rezidenciji u Zemuniku.

U Galeriji Svete Katarine Aleksandrijske hrvatski književnik nije samo poklonio komplet svojih izdanj, nego i one knjige ke su darovane od drugih suvremenih piscev i pjesnikov Hrvatske. Tako su dva paketi iz pet, puni s knjigami, zahvaljujući šibenskomu Ivanu Baniću, petroviskomu načelniku Viktoru Kohutu i takaj Petrovišćanu, Ištvanu Geošiću, ki su dobrovoljno vozili knjige iz raznih mjest, dospili u cilj. 7. septembra, u srijedu na samboteljskom Odsjeku kroatistike prvi dio vridne pošiljke je prikzeo dr. Karlo Gadanji, prorektor Sveučilišnoga središća „Savaria“, u društvu Nataše Možgon, lektorice iz Rijeke, i Ivone Vegh, više asistentice ter se je i ovom prilikom zahvalio Društvu hrvatskih književnikov u Zadru, kot i inicijatoru prikupljanja na tom području, Tomislavu Marijanu Bilosniću s riči: „*Nam je svaka knjiga, napisana na hrvatskom jeziku, dobro došla*“. A to i iz razloga, pokidob ova Katedra za hrvatski jezik i književnost ljetos svečuje svoju 20. obljetnicu osnutka, a lani je bila još skromno opskrbljena s knjigami, osebujno s djeli suvremenih hrvatskih piscev i izdavačev. U medjuvrimenu, kako smo o tom većputi pisali u našem listu, u biblioteki je negdašnji knjižni fond jur dupliran pomoću dobronamjernih peršonov, donatorov i društav u

Željeznom, Sisku, Zagrebu, Karlovcu, Samoboru, Šenkovcu, Rijeki, Splitu, i sad najnovije u Zadru. U aktuelni paketi uz zbirke pjesam, suvremene romane našli smo i brojna DVD-izdanja i cedejke ter broje Republike (od 2007. do 2011. ljeta), misečnika za književnost, umjetnost i društvo, u izdanju Društva hrvatskih književnikov i Školske knjige d. d., ke će moći profesori odlično hasnovati u nastavi.

Ove dane smo još obavješćeni da na molbu spomenutoga donatora iz Zadra i urednik biblioteke Carmen Croaticum (hrvatsko pjesništvo XX. stoljeća) je spreman pokloniti važne knjige hrvatskoga pjesništva samboteljskoj Katedri za hrvatski jezik i književnost. Na daljnji prijedlog Tomislava Marijana Bilosnića sad je jur i Istarski ogranak DHK izrazio želju za darovanjem knjig. Najlipša hvala svim na trudu, skrbi i velikodušnosti!

-Tiho-

Tomislav Marijan Bilosnić uručio je knjige za samboteljsku Katedru novinarki Timei Horvat

„Hrvatski vrtić“ u Mohaču

U Mohaču ima nekoliko dječjih vrtića, ali samo se u jednom može učiti hrvatski jezik, odnosno teku zanimanja na hrvatskom jeziku. U Eötvösevoj ulici, u jednoj od tri skupine, koliko ih djeluje u vrtiću, dvadesetak djece ima svakodnevna zanimanja na hrvatskom jeziku. Ravnateljica vrtića Bubreg Istvánne, u suradnji s doravnateljicom Jelicom Horvat, zainteresirana je za odvijanje zanimanja na hrvatskom jeziku. Nažalost, u svome radu susreću se s mnogobrojnim teškoćama. Mali broj roditelja pokazuje zanimanje za učenje hrvatskoga jezika. U dugogodišnjoj praksi djelovanja vrtića, po njihovim riječima, na prste bi se mogli nabrojiti oni roditelji koji su iz „narodnosnih“ pobuda upisali svoje dijete u taj vrtić. Donedavno je jako mali broj djece učio hrvatski, u najnovije vrijeme stanje se malo poboljšalo, ali još uvijek nije zadovoljavajuće. Nažalost, pitomci toga dječjeg vrtića ne mogu ni u jednoj mohačkoj osnovnoj školi nastaviti produbljivati znanja iz hrvatskog jezika koja su usvojili u vrtiću, što nimalo ne potiče roditelje.

Jelica Horvat već dugi niz godina vodi zanimanja na hrvatskom jeziku. Radi u mješovitom skupini prilagođavajući svoj rad dobi djece i njihovu diferenciranom znanju jezika. Kada dolaze u vrtić, djeca iz roditeljskog doma gotovo ništa ne donose jezičnoga znanja. Spomenimo kako među djecom koja uče hrvatski ima mnogo Mađara. Na zidu prekrasno uređene dječje sobe visi izložena hrvatska narodna nošnja kao i u hodnicima te niz drugih sitnica koje karakteriziraju život i prošlost hrvatskog čovjeka na ovim prostorima. Bez obzira na teškoće, u danim okolnostima Jelica Horvat se trudi, što je moguće više, razgovarati s djecom na hrvatskom jeziku, uči ih kratke pjesmice, pitalice, brojalice te usvajaju rječničko blago iz njihove najbliže okoline. Slikovnice i knjige dobivaju iz Mohačke bazične knjižnice, a stručnu pomoć pruža im savjetnica za hrvatske dječje vrtiće Eva Filaković.

B. P. B.

(Hrvatski glasnik, 1997/24)

Bogatstvo...

Kalački Pjevački zbor „Ružice“ svojim nastupom uljepšao je nedavnu svečanost prisjećanja i polaganja vijenaca kod spomen-ploče biskupa Ivana Antunovića

Od Kisega do Celja na 88. gradišćanskom shodišću

U paklenoj vrućini 160 km u noga

Bojali smo se. Nije to nikakova novost, znam, jer svako ljeto pred odlaskom u Celje svi mi putnici imamo, ali mudro shranjamo krajem augusta, grč, živčanost i nemir u sebi, kako će nam završiti četverodnevno shodišće do marijanskoga svetišta Celja, kako ćemo prebroditi fizičke poteškoće, potisnuti napore i umor prik 160 kilometarova. Ovo ljeto je bilo posebno i zbog najpr najavljene žgaline, ka je još ekstra otežavala naš put, isisala iz nas moć i volju. Ljetos iz Gradišća su krenule tri grupe, samostalno su prošli Bizonjci po prvi put, Koljnofci s 34 vjerniki pod peljanjem Jožefa i Tamaša Egrešića krenuli su jedan dan kasnije od nas, i napravili su kih 140 km od doma do Celja. S hodočasnik Hrvatov i Ugrov, pod peljanjem židanskoga farnika Štefana Dumovića i Kisežana Šandora Petkovića, po peti put je krenula i vaša novinarka.

Na kiseškoj granici, 24. augusta, u srijedu, uglavnom najdemo se sa starimi poznaniki. Osamdesetimi smo, skoro svi se stalno vraćamo, ali je med nami i nekoliko novih obrazova, početnikov. Hrvati iz Prisike, Hrvatskoga Židana, Kisega, Čeprega, Petrovoga Sela, Unde, Sambotela, Budimpešte i nekoliko Ugrov, kim je jur ljeta dugo nekako privlačnije i specijalnije hrvatsko shodišće i naše društvo, nego kiseško hodočašće s Ugri u ljeti. Ovdje je pravoda Štefan Dumović, naš duhovni peljač prez koga nij zapravo ni ovoga putovanja, a isto tako nam je važan i glavni organizator Šandor Petković, kiseški predsjednik Hrvatov ki, ako je triba je povjesničar, koordinator, čuvar, peljač molitve, jednostavno rečeno, zadužen za sve. Mnoga ljeta dojdru cijele familije, otac sa sinom, mati s kćerkom,

hižni pari, zaručniki, zrelije žene, oduševljeni muži, svi s konkretnimi željami, prošnjami, molitvami, zahvalami. Jutra su najlipša na ovom shodišću, još nas ne gnjavu nikakovi vanjski efekti. Zlatna gumbica žari na nebu i nije ni najmanje otrovna. Živahna je grupa, najbolje se je potonuti u neki razgovor, manje se čutu kilometri. Jur u lugu nas ulovi vrućina, postepeno dojdru najpr, škrljače, u vodi smočeni obrisači, paraple, floše s mineralnom u ruki. Svaki po svojoj mogućnosti trpi sunčene napade i brani se. Koža je izložena zračenju, malo se umiša alergija, pucnjava žilov i ostanu otiski za cijelo shodišće na noga. U crikvi Krumbacha hvalodavanje po običaju. Ovdje velu farnik Dumović da smo zapravo mi prvi hodočasniki ki smo „posvetili“ u ljeti postavljene dvojezične putokaze med Kisegom i Krumbachom. Za svetom mašom Marija Fülöp-Huljev i Anica Nickl su nas presenetile, Kisežane manje, ki su znali da im se nosi večera, grojze, hladno pivo i kava, ravno iz doma. S takovom pažnjom smo se našli cijelim putem.

Bizonjci po prvi put samostalno hodočastili u Celje

Bizonjci su i dosad hodočastili u Celje, najveć s različitim grupami Gradišćanskih Hrvatov iz Austrije. No, šestmesečni boravak Celjanske Gospe u njevom selu je je dopeljao na tu ideju da prvi put i samostalno probuju put u Štajersko. Kako nam je rekla jedna od organizatorov Agota Kalinko, grupa Bizonjcev sa sedamnaest hodočasnikov 24. augusta, u srijedu se je otpravila na put, od kih 210 km, za svetom mašom u domaćoj crikvi, ku je služio farnik Joško Drobilić. Najmladji hodočasnik med njimi je imao 14, a najstariji 64 ljet. Glavni organizator hodočašća je bio Balaž Martinšić. Svi sudioniki ovoga zvanarednoga hodočašćenja tvrdu da spravišća s vjerniki prilikom poziva Putujuće Celjanske Marije su skupaskovala bizonjsku mladinu, donesla su brojna prijateljstva, poznanstva, duševno očišćenje i batrenje. Dokle su u vlašćoj obnovljenoj crikvi čuvali kip Divice Marije nisu samo čuli nove hrvatske jačke, nego su je od gosti i naučili. Med trimi hodočasnimi grupami ke su krenule iz Ugarske (Kiseg, Koljnof, Bizonja), Gradišćanci sa sjevera su najdulji put napravili, a vjerojatno i kljetu će se istom hrabrošću i radošću pripravit na ovo shodišće.

Foto: Balaž Martinšić

Petroviska Marija Žimićeva na 12. svojem shodišću ostavila je svoje raspale cipele na Brigu plakanja

Moricz-Timar, što je i nešto novo u žitku shodišća. Da smo se drugi dan uru prlje zdignuli od naučnoga vrimenta, uprav tako kot i naredne dane, da malo pretećemo vrućinu, smo jur debelo zabili. Ramswirt s 824 m visinom mogao bi biti i pogibelan u slučaju nagloga gibanja i hoda prez počivka, ali hlad nas miluje i jednoč se nek začme svitliti. A to je i spas i obećanje za duglji odmor u restoranu, kade se pojedje i obilni objed. I grad Gloggnitz kot da bi se skratio. Čini nam se drugi dan je nekako milostivniji od prvoga. I na ovom mjestu kasno do noći dura zabava, pravoda nek za one, ke nije trud oborio s nogu. Svakim ujtrom je otpjevana pjesma zahvale i svakim jutrom se prosi blagoslov na jubilar, e

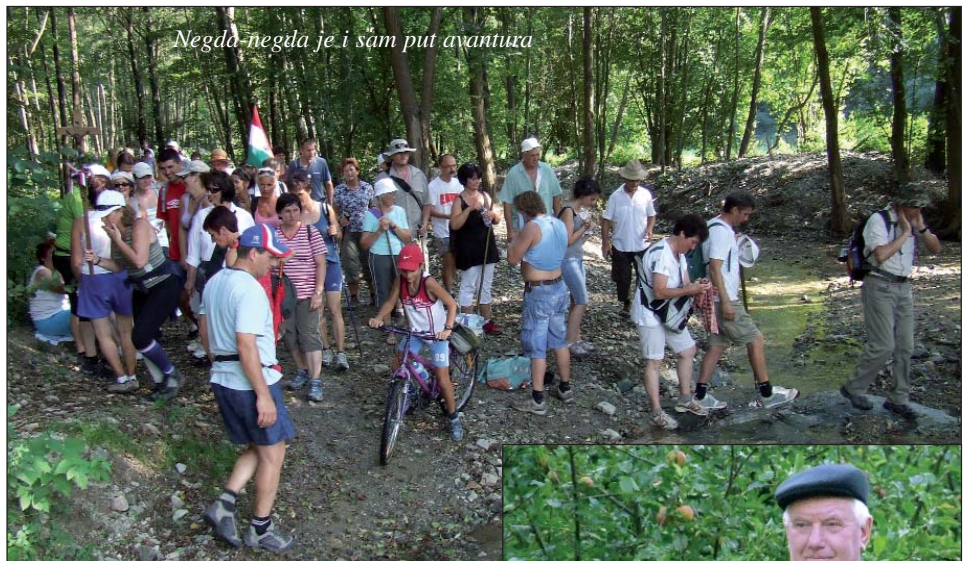

U finišu shodišća

Neizrecivo je dobra čut da svi oni ki su ljetos ostali doma, na sve moguće načine su bili priskočni pomoći nam na ovom teškom „putovanju“, kot i naš austrijski prijatelj, kamo se svako ljeto vraćamo za dugim betonskim pišačenjem na otvorenom terenu, kade te zabavlja vitrić, ali žed ti ne da mira, a kožu valja jur pokriti da se ne črljeniš dalje. Hladno pivo stiže, a cucki nas pozdravljaju kot stare znance. Prvi večer friško zajde ka kraju s muzičkom pratnjom petroviskoga tamburaškogitaraskoga dueta ala Andraš Varga i Zorica

slavljenike rođendana, goda. Jur ujutro doznajemo da pokidob je u Nasswaldu puno gostov, dovidob fiksno tuširanje u pansionu pade u zdenac, pak se vraćamo staroj metodi i smočit ćemo se u hladnijoj vodi potoka pred večerom. Tako pišačimo cijeli dan u miru, nekako u veselju, sve dokle ne zajdemo do alpskoga nam poznatoga maloga mjesta. Pivo se hladi jur u potoku, za mostom si najdemo pravo mjesto za oplahnuti se. A potom još bolje nam šmek a i pastrva. Kratka je noć u Ognjogasnom domu, u pola tri je budjenje i zadnji dan nas zove. Da nij lampašov, ne znamo, kako bi se kobacali po totalnoj škurini na tanki cesta, prik luga, na brigi. Svitanje nas još najde na putu pred konjskim štagljom, ali svoj cilj smo uspjeli, tj. pred vrućinom se goripenjati na neobljubljenu stijenu pred Brigom za plakanje. Na tom brigu dojde i do male ceremonije, jer dan prlje Marici Milišić-Moricz raspali su se cokoli. Za jedan dan su lipilom počvršćeni, a onda nad tablom hodočasnikov iz Ugarske su obišeni kot dar. Kako je rekla Petroviščanka, ka je ovom prilikom po dvanaesti put krenula na put, športske cipele su joj pet ljet vjerno služile na celjanskom shodišću, a krajnji počivak su sad našle u lugu. Uz molitvu i jačku su ostavljene. Za brigom nas dočeka još jedno presenečenje. Dr. Šandor Horvat i njegovi pomoćnici, ako jur ljetos nisu dospili na shodišće, takov obil-

ni stol, cijelu svadbu jila i pila su nam dočarali da i zaželjiti ne bi mogli lipšu. Za hvalu smo im dali Aronski blagoslov kot i János Pozsgaiu (Zsigi) ki je po dvajseti put s nami došao na shodišće. Znali smo da su po petroviskoj peldi i Kisežani dali napraviti svoju zajedničku majicu, pak tako smo u kolornoj kombinaciji krenuli prema Celju. Na čelu grupe Petroviščani u črljenoj majici, na sredini ostali u bijeloj majici (što će se kljetu još usavršiti), a na kraju plava boja je dominirala. Na pragu Celja, kade se zadnji put stane,

Kurt Herbst i Štefan Dumović poslušaju jačke hodočasne grupe

U posebnoj majici su zašli Kisežani u Celje

Undanci i Židanac Janoš Horvat su nas opet pogostili jilom i pilom, zato sam na početku članka napisala da ovput smo bili osebujno opskrbljeni. Tri dane je nas sunce tuklo, a ovde je tako nisko pala temperatura da su iz kofera najpržašli i puloveri i duge plundre. Dokle nas je u celjanskoj katedrali po navadi superior Karl Schauer primio, vrime se je u cjelini pokvarilo. Na večernju mašu smo jur u godini dospili najzad. Oluja, grmljavina i gusta godina onemogućile su i veliku prošeciju, ali i ovako se je dosta vjernikov stiskalo u baziliki. Batika, ruksak, bakanči se vrnu sad jedno vrime u mirovinu, pak se dođuće ljetu opet vidimo, ako nas pozove Putujuća Celjanska Marija. Prvo u Stinjake, pak zatim u Celje, ako nam Bog da zdravlja i veselja!

-Timea Horvat-

Tjedan običaja u Poganu

Već nekoliko godina poglavarstvo sela Pogana, na čelu s načelnicom Agom Dragovac, u kolovozu, uoči i za trajanja blagdana Svetog Stjepana, novoga kruha i Dana državnosti Republike Mađarske, organizira niz priredaba poznatijih pod zajedničkim imenom Tjedan običaja u Poganu.

Dio mnogobrojne publike

Tako je bilo i ove godine, od 16. do 22. kolovoza. Programi se odvijaju kod seoskog jezera u prekrasnom okolišu za čiju se estetiku brinu zahtjevni Pogančani, na čelu s marnom načelnicom. Niz nastupa raznovrsnih glazbenih sastava prilagođenih svim dobima i glazbenim ukusima, koncert na jezeru, programi za djecu. Pogan ima prijateljsku vezu s talijanskim gradićem Gorgom koji se ove godine predstavio posebnom izložbom, prikazom talijanske gastronomije i gastronomije toga kraja te glazbom. U sklopu tjedna običaja već su tradicionalni Hrvatski dan i Njemački dan. Naime u naselju djeluju dvije manjinske samouprave. Tako je spomenuti Hrvatski dan, ili točnije rečeno večer, održan 18. kolovoza s početkom u 18 sati. Nastupili su domaćini, Ženski pjevački zbor Snaše iz Pogana, Orkestar Vizin i Trio Jasen, KUD Tanac i Orkestar Novi tim iz Mohača. Slijedila je zajednička večera, a potom bal uz Orkestar Juice. Dan 20. kolovoza bio je u znaku blagoslova novoga kruha koji se ispekao u poganskoj peći, spomena na stradalnike svjetskih ratova, katoličke mise u mjesnoj crkvi, nogometne utakmice momčadi starih Pogančana i Gorge, prikaza starih mađarskih borilačkih vještina i večernje zabave, a 21. kolovoza protekao je u znaku predstavljanja Gorge s nizom zanimljivih sadržaja. Završni dan ovogodišnjeg Tjedna običaja pak bio je posvećen djeci i njihovim djelatnostima. Svi su programi bili besplatni.

Program Hrvatske večeri odvijao se na tri jezika, hrvatskom, talijanskom i mađarskom, a nazočne je pozdravila načelnica sela Aga Dragovac, posebno pozdravljajući goste iz Gorge, njih pedesetak koji su gotovo tjedan

dana boravili u Poganu sudjelujući brojnim programima i sami se predstavljajući svojim programima u sklopu ovogodišnjega Tjedna tradicije te konzulicu za kulturu Generalnog konzulata, Katju Bakiju.

Večer je otvorio KUD Tanac s koreografijom međimurskih plesova. Večer je organizirala poganska Hrvatska samouprava, na čelu s Milanom Sabom i marnim članovima: Esterom Dugalija, Viktorom Kozarićem i Seren Stanić, a pomaže im i nadalje bivša zastupnica Beata Emberović-Gogolák. KUD Tanac se iste večeri predstavio i s makedonskim te bošnjačkim plesovima uz pratnju Orkestra Vizin. Uz njih nastupili su domaćini, članice Ženskoga (hrvatskog) pjevačkog zbora „Snaše”, utemeljenog 1998. godine. One su još u proljeće napravile studijske snimke svoga prvoga CD-a koji će uskoro ugledati svjetlo dana. Nadaleko poznati zbor svojim repertoarom pronosi glas Pogana i bošnjačkih Hrvata u njemu, sudionik je svih kulturnih događanja u selu, sudjeluje brojnim hrvatskim priredbama u županiji i šire. Više puta su gostovale u Hrvatskoj, Italiji, Belgiji gdje su lani u Bruxellesu predstavljali Hrvate u Mađarskoj, bile su u Rimu i pri tome na audijenciji kod Svetoga Oca pape gdje su i zapjevale, naravno, hrvatski. Iste večeri predstavio se i Orkestar Novi tim iz Mohača. Novu formaciju utemeljenu u svibnju ove godine čine šestero mladih svirača iz brojnih mohačkih orkestara kojima je zajedničko da im je učitelj bio poznati glazbeni pedagog, čuveni mohački svirač Jožef Kovač Joka (Vršendanin). On ih i danas uči svirati na svim glazbalima. Imena mladih svirača koji na repertoaru imaju i hrvatske note jesu Balázs Sárközi, Gergely Lippóy, Roland Erb,

Načelnica Pogana Aga Dragovac s načelnicom prijateljskog naselja Gorge iz Italije

Balázs Szegedi, Dávid Bodolay, Baran Bodolay. Trio Jasen (Vesna Velin, Andrea Popović i Júlia Radó) i Orkestar Vizin česti su gosti u Poganu. Nadaleko poznati svirci i vrsne vokalne solistice oduševili su svojim nastupom pogansku publiku. Nakon programa slijedila je zajednička večera i za sudionike i za sve „putnike” namjernike, a potom bal do kasnih jutarnjih sati uz jedan od danas najpopularnijih orkestara u Baranji, neumorni Orkestar Juice. Uspjehu večeri pridonijeli su brojni Pogančani, među njima: Zoltán Juhász, István Sipos, Tomo Stanić, Tibor Pálmai, Ivan Kozarić, Mišo Božanović...

KUD Tanac (foto: Dénes Baracs)

Hrvatski zavičajni tabor u Sepetniku

Tijekom minulog ljeta djeca hrvatskih obitelji u Sepetniku sudjelovala su u zavičajnom taboru tjedan dana. Hrvatska manjinska samouprava toga mjesta, na čelu sa Zoltanom Markačem, nudila je niz aktivnosti za učenike koji tijekom godine uče hrvatski jezik u okviru kružoka. Organizirana je plesačnica, izradba tradicionalnih jela, izlet u Varaždin i drugi programi.

Posjet zbirki Zoltana Markača

Izlet u Varaždin

Cilj je tabora bio da sudionici saznaju više o kulturi i povijesti pomurskih Hrvata, da vježbaju hrvatski jezik i da se upoznaju s matičnom domovinom. Sudjelovalo je sedamnaest djece većinom hrvatskog podrijetla. Cijelog je tjedna uz njih bila učiteljica Andrea Kočiš, koja im je učila i hrvatski jezik, a pomogle su joj i članice pjevačkoga zbora i vijećnici manjinske samouprave. Taboraši su imali priliku upoznati se s tradicionalnim hrvatskim jelima poput gibanice, mazanice, zlevanke, a oni vještiji mogli su pomoći i pri izradbi tih specijaliteta. Organizatori su se pobrinuli da djeca ponešto saznaju i o pučkoj književnosti, učile su se pomurske popijevke, upoznali su se s narodnim pripovjetkama toga kraja te učili plesove na priredenoj plesačnici. Zoltan

Markač, sakupljač materijalne kulture pomurskih Hrvata, pozvao je djecu u svoju kuću, gdje se nalazi zbirka starih predmeta i govorio im o svakodnevnom životu njihovih šunkbaka i škundjedova. Četvrti je dan posvećen izletu u Hrvatsku. Upravo toga tjedna odvijala se velika manifestacija u Varaždinu, Špandirfest, pa su se sudionici tabora upoznali s gradom i mnogim starim zanatima i glazbenom kulturom tamošnjih Hrvata. Cijeloga su tjedna organizirane ručne radionice i sportske aktivnosti.

Hrvatska manjinska samouprava nadalje želi da se u mjesnoj školi osigura podučavanje hrvatskoga jezika; dogovori su u tijeku.

Beta

Priprema mazanice

MALA STRANICA

Izradila: Dijana Kovači
iz Fifehaza

PEČUH – Osamdesetak (86) djece učenika Hrvatske osnovne škole Miroslava Krležu i učenika osječke Osnovne škole Frana Krste Frankopana od 23. do 29. rujna bili su u taboru u Balatonfenyvesu u tamošnjem dječjem odmaralištu grada Pečuha. S učenicima u radu tabora sudjelovalo je sedam pedagoga. Posrijedi je tradicionalni (već višedesetljetni) ljetni tabor za učenike pečuške hrvatske škole i njihove osječke prijatelje gdje zajedno sudjeluju satima, zanimanjima, kupanju i komuniciraju na hrvatskom jeziku. Voditeljica je tabora profesorica Rita Mađar, koja kaže kako je prvotni cilj tabora vježbanje hrvatskoga jezika.

Foto: Ákos Kollár

– Ivica, zašto ne želiš jesti špinat? Dat će ti snage za sutrašnju utakmicu!

– Mama, što ti je? Zar hoćeš da igram pod dopingom!?

Šokačko sijelo

U organizaciji vršendske Hrvatske samouprave te Vjerske i kulturne udruge šokačkih Hrvata, 28. kolovoza priređeno je ovogodišnje „Šokačko sijelo“ koje je bilo u znaku V. susreta crkvenih zborova i hrvatskoga folklor. Sijelo je počelo misom na hrvatskom jeziku, koju je služio Gabriel Barić u stoljetnoj vršendskoj crkvi uz ministrante male Šokce iz Vršende. Slijedio je program susreta crkvenih zborova kojem su sudjelovali Pjevački zbor iz Dušnoka što ga vodi Matija Mandić Goher, Pjevački zbor Biser iz Kozara što ga vodi Marica Katić Kovačević, Zbor Mađara iz Kopačeva, Luga i Vardarca, Pjevački zbor Orašje iz Vršende što ga vodi Eržika Vranešić, Pjevački zbor Augusta Šenoae iz Pečuha što ga vodi Marija Bošnjak.

Nakon susreta zborova slijedio je nastup KUD-a Tanac iz Pečuha, u domu kulture. Priredba je ostvarena s potporom Ministarstva javne uprave i pravosuđa Republike Madarske, Hrvatske samouprave Baranjske županije, Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu.

Nakon prekrasne mise u starodrevnoj vršendskoj crkvi oslikanoj

telji koje su svoju djecu i unuke odgojile u hrvatskom duhu. Stoga nema teškoća ni sa zborom, ni s ministrantima, ni sa sviračima... Doduše, ostarjeli su naši Šokci, a mnogi mladi Hrvati u potrazi za poslom potražili su dom negdje drugdje. Ali se vraćaju svakodnevno očevima i rodnom selu, majkama i bakama, i pomažu u očuvanju njihove nacionalne samobitnosti.

Potvrđuju to sve priredbe tamošnjih Hrvata. Tako i ovogodišnji susret crkvenih zborova, te potom Šokačko sijelo. Prekrasan dan, selo i crkva okupani u suncu, vinogradi u Orašju spremni za berbu, vrijedne šokačke ruke koje su spekle i skuhalo kako bi se pozvani osjećali dobro i ugodno uz druženje i razgovore. U sklopu sijela domaćini su zahvalili svim sudionicima susreta poklonom za sjećanje na to druženje. Priredbi je nazočila i generalna konzulica Ljiljana Pancirov te konzulica za kulturu Katja Bakija. Potom je pozornicu osvojio KUD Tanac iz Pečuha. Oni su jednosatnim programom oduševili još jednom sve Vršendane (pogotovo plesači čije bake i djedovi žive u Vršendi) i one koji su ih došli pogledati. Druženje su plesači KUD-a nastavili u podrumu obitelji Tomin, čija kći Mira također pleše u ovome glasovitom KUD-u.

Branka Pavić Blažetin

likovima i šokačkih Hrvata vjernika koji je molitvom grade već stoljećima, nazočne je uime domaćina i organizatora pozdravila Marijana Balatinac. Nevjerojatno, ali ovogodišnje je bilo već XVII. Šokačko sijelo održano u Vršendi, priredba koja već godinama okuplja šokačke Hrvate i uz koju su odrasla njihova djeca, rodili se unuci koji polako staju u kolo, ministriraju, pohađaju školu... Crkva Sv. Mihajla bila je prepuna. Ono što karakterizira ovu malu hrvatsku zajednicu jesu obi-

Hrvatice i Hrvati!
 Budućnost je
 u našim rukama!
 Sačuvajmo ono što
 su naše bake i djedovi
 stoljećima sačuvali,
 svoj materinski hrvatski jezik,
 svoju hrvatsku kulturu i hrvatsku
 nacionalnost!
 Na predstojećem popisu
 pučanstva izjasnite se kao Hrvati!

V. Nemzetiség, nyelvi kötődés, vallás

34. Mely nemzetiséghez tartozónak érzi magát?

magyar.....	☒	örmény.....	☒	arab.....	☒
bolgár.....	☒	román.....	☒	kínai.....	☒
cigány (roma).....	☒	ruszin.....	☒	orosz.....	☒
görög.....	☒	szerb.....	☒	vietnami.....	☒
horvát.....	☒	szlovák.....	☒		
lengyel.....	☒	szlovén.....	☒		
német.....	☒	ukrán.....	☒		
egyéb, mégpedig:.....					
nem kíván válaszolni.....	☒				

36. Mi az Ön anyanyelve? (Legfeljebb két válasz adható!)

magyar.....	☒	örmény.....	☒	arab.....	☒
bolgár.....	☒	román.....	☒	kínai.....	☒
cigány (romani, beás).....	☒	ruszin.....	☒	orosz.....	☒
görög.....	☒	szerb.....	☒	vietnami.....	☒
horvát.....	☒	szlovák.....	☒		
lengyel.....	☒	szlovén.....	☒		
német.....	☒	ukrán.....	☒		
egyéb, mégpedig:.....					
nem kíván válaszolni.....	☒				

37. Családi, baráti közösségben milyen nyelvet használ általában? (Legfeljebb két válasz adható!)

magyar.....	☒	örmény.....	☒	arab.....	☒
bolgár.....	☒	román.....	☒	kínai.....	☒
cigány (romani, beás).....	☒	ruszin.....	☒	orosz.....	☒
görög.....	☒	szerb.....	☒	vietnami.....	☒
horvát.....	☒	szlovák.....	☒		
lengyel.....	☒	szlovén.....	☒		
német.....	☒	ukrán.....	☒		
egyéb, mégpedig:.....					
nem kíván válaszolni.....	☒				

TURAN – Mjesna Hrvatska manjinska samouprava ka se je lani utemeljila, dotične nedilje se pripravlja na svoj prvi Hrvatski dan. Po informaciji predsjednika Tamaša Ostrošića, 25. septembra dan bi se začeo s nogometnom utakmicom Turan– Gornji Četar, mladih i odraščeni u 13 uri, u okviru regionalnoga prvenstva. U 17 uri u Kulturnom centru će goste pozdraviti Štefan Krizmanić, predsjednik Hrvatske samouprave Željezne županije, načelnik sela, György Kovács i predsjednik HMS-a, Tamaš Ostrošić. Potom se začme bogati kulturni program u kom nastupaju Omladinski tamburaški sastav Židanci, ugarski jačkarni zbor Turna, HKD Četarci, tamburaški sastav Narde i jačkarni zbor Djurdjice iz Sambotela. Do polnoći ugodnu zabavu običuje petrovski Timar-duo.

ŠAROK – Od Mohača južno, na samoj hrvatskoj granici smjestilo se mjestance Šarok. U 18. stoljeću u naselje koje je opustjelo pod Turcima doseljavaju se najprije Mađari, potom Hrvati i Srbi, poslije i Nijemci. Godine 2008. trebalo se voziti čak 37 kilometara da bi se iz baranjskoga Kneževa, preko graničnog prijelaza Duboševica, doputovalo do Šaroka, koji ima samo 180 stanovnika. Šaročki načelnik László Vajdics kaže da se o razvoju dobrih sadašnjih i budućih odnosa – koji su neizbježni jer će u ujedinjenoj Europi granice biti samo prividne – mora razmišljati već sada. Tako se u Šaroku 24. rujna priređuje Narodnosni dan. U sklopu kulturnog program nastupa i kašadski KUD „Dola”.

FOK – Svečanost Dana počinje u 16 sati misom na hrvatskom jeziku u fočkoj rimokatoličkoj crkvi, a nastavlja se kulturnim programom u mjesnom domu kulture gdje nastupaju: Mješoviti pjevački zbor iz Harkanja, Pjevački zbor «Korjeni» iz Martinaca, Plesna grupa KUD-a Martince, Tamburaši «Biseri Drave» iz Starina. Slijedi ples i zabava s martinačkim Orkestrom „Podravka”.

UMOK – U ovom sridnjegrad- dišćanskom selu se 1. oktobra, u subotu održava tradicionalni festival orihov. Po riči načelnika Attila Horvatha, u organizaciji mjesne čuvarnice i roditeljske zajednice jur po šestu put se najdu na ovom mjestu ljubitelji orihov. Zvana plesačnice i raznih zanimacijov za dicu, moru se kušati i pila i kolači napravljeni od orihov.

Gastronomsko veselje kuhanja duveča u Stolnom Biogradu

Grad kraljeva i ove godine priređuje gastronomsku veselicu kuhanja duveča, 24. rujna, i niz pratećih programa. U središnjici grada petstotinjak sudionika će na razne načine pripremiti duveč, predstaviti će se slastičari grada, za ljubitelje piva pivsko dvorište i natjecanja, po ulicama obrtnički štandovi, programi za djecu, na pozornici pokraj središta Alba Regia nastupi folkloriša, među ostalom, i ženske klape iz Zadra. Na cjelodnevnu manifestaciju očekuju se i predstavnici zbratimljenih gradova Stolnog Biograda, tako i izaslanstvo Biograda na Moru te Zadra. Tijekom njihova boravka razmotrit će se mogućnost proširenja suradnje, i to na gospodarskom polju.

Pozivnica

Poštovano selo, grad, poštovana društva i zajednice!

Već ili manje jur poznamo jedan drugoga. Najdemo se na fešta, na priredba, imamo različite kontakte prik familijov, prijateljev i tako dalje. Do sada ali još nismo imali nikakvu mogućnost da prezentiramo svoje selo, naše „sve ča imamo“ na jednom mjestu, kade su nazočni svi pojedinci.

Aktivisti iz Koljnofa i mladina (MladiK) su mislili da bi morali ov sastanak omogućiti. Želja nam je da se ljudi bolje upoznaju, naše jezične regije već suraduju. Predstaviti se kanimo svitu, Austriji, Slovačkoj, Ugarskoj i Hrvatskoj, da živu Gradišćanski Hrvati s posebnimi vridnotami i na to su jako gizdavi.

Odlučili smo organizirati prvi **Sajam Gradišćanskih Hrvatov**, a to **1. oktobra 2011. ljeta** kod nas u **Koljnofu**.

Pozivamo sve vas, svako gradišćansko-hrvatsko mjesto da sudjeluje na našem programu i da pokažemo, da još dugo nismo na pokoj! Po planu će dostati svako mjesto štand, kade ima mogućnosti svoje prospekte, knjige, cedejke i dvd-izdanja pokazati i prodavati ljudem. Štand nudjamo selam tako kako su geografski razdijeljeni. Željimo naše četire veće regije (Hati, Poljanci, Sridnje i Jug) pod četiri paviljoni prezentirati. Po našem mišljenju je ov sajam velika mogućnost za naša sela i grade, da si prezentiraju „svoje vridnote“, a osebujno važno je i za nas Gradišćanske Hrvate! Pozivamo nadalje folklorne grupe, tamburaške grupe da sudjeluju pri programu na Sajmu.

Čekaju vas Koljnof i prijatelji!

U povodu 70. rođendana Floriana Alberta

Od Santova do Ferencvaroša i Zlatne lopte

Proslavljeni nogometaš svjetskoga glasa, centarfor Ferencvaroša i mađarske reprezentacije, 15. rujna proslavio je svoj 70. rođendan. Florian Albert, po majci (Manda Jelić) podrijetlom šokački Hrvat, rođen 15. rujna 1941. u Santovu, od 1952. do 1974. bio je igrač Ferencvaroša, za koji je vezan do današnjeg dana, sada već u mirovini.

Na 351 prvenstvenoj utakmici u Ferencvarošu dao je 256 golova, a na ukupno 537 susreta čak 383 zgoditka. Četverostruki prvak Mađarske, trostruki najbolji strijelac prvenstva, jedanput osvajač mađarskoga kupa, a 1965. i europskoga Kupa velesajamskih gradova, preteče Kupa UEFA-e. Čak 75 puta bio je reprezentativac Mađarske i dao 31 gol, više puta igrao za reprezentaciju Europe i Svijeta. Osvajač je dviju brončanih medalja, jedne olimpijske 1960, i jedne na EP 1964, a 1967. i Zlatne lopte za najboljeg europskog nogometaša godine. Iza sebe ostavio je imena poput B. Charltona, Jonstonea, Beckenbaurea i Eusebia. Isti naslov prije njega dodijeljen je Englezu Matthews, Španjolcima Di Stefanu i Suraezu, te sovjetskom vrataru Jašinu. Iste je godine dobio sina Floriana, koji je također postao igrač Ferencvaroša. Od aktivnog igranja oprostio se 14. ožujka 1971. godine na utakmici Ferencvaroša i Zalaegersega na kojoj je u 78. minuti posljednji put zatresao suparničku mrežu. Iste je godine odjenuo posljednji put i reprezentativnu majicu.

Svoju igračku, trenersku karijeru, a kasnije i stručnog voditelja, izuzev dvije godine izbjivanja u inozemstvu, posvetio je svome matičnom klubu Ferencvarošu. Više puta, zajedno s Nikolom Pančićem, kao uzvanik nazočio je Državnom hrvatskom malonogometnom turniru u budimpeštanskom HOŠIG-u. Od 2004. nositelj je naslova „Športaš nacije“, a od 2007. njegovo ime nosi i stadion Ferencvaroša na Üllői útu.

Prije tri godine dobio je priznanje rodnoga sela, kada mu je 28. srpnja 2008. godine u okviru Dana sela svečano uručeno priznanje „Počasni građanin Santova“.

„Florian Albert može biti uzorom kako se talentom, ustrajnošću i marljivošću može stići do najvišeg priznanja i poštovanja, stoga može poslužiti primjerom našoj djeci, na koga svi građani sela mogu biti ponosni“ – kazao je uz ostalo načelnik sela József Feigl na prigodnoj svečanosti uručivanja seoskog priznanja.

Čini se da će ime Albert ostati još dugo u nogometu, naime, nakon sina Floriana, nogomet igraju i njegovi unuci, najstariji Patrik u klubu III. okruga, a najmlađi Axel u Ferencvarošu. Čestitamo mu 70. rođendan.

S. B.

BAJA – Općeprosjetno središte i športska škola na bajskom Dolnjaku 23. rujna od 18 do 24 sata priređuje berbenu svečanost i južnoslavensku plesačnicu s naramkom. Goste će zabavljati dušnočki Orkestar „Zabavna industrija“.

BAJA – Kako je već prije najavljeno, povodom obilježavanja Europskog tjedna kretanja 2011. godine, koji se održava pod motom „Alternativna mobilnost“, BBK „Istra BIKE“ u suradnji s Labinom – zdravim gradom 20. rujna organizira uzvratni posjet prijateljskoj Baji. Biciklisti Brdskoga biciklističkog kluba u tri dana prijeći će 550 kilometara dugu dionicu Labin–Baja: Labin–Karlovac (200 km), Karlovac–Virovitica (200 km) i Virovitica–Baja (150 km). U pratnji dvaju labinskih dogradonačelnika, labinski biciklisti u Baju stižu 22. rujna, a dočekat će ih članovi bajske biciklističke udruge te predstavnici grada Baje – reče nam ukratko predsjednica Hrvatske manjinske samouprave Angela Šokac Marković. Sutradan, 23. rujna, prije podne bit će i službeni razgovori predstavnika dvaju prijateljskih gradova o budućoj suradnji i zajedničkim programima za iduće razdoblje. Nakon toga goste iz Labina ugostit će Hrvatska manjinska samouprava grada Baje.

POGAN – Dana 24. rujna, s početkom u 14 sati priređuje se vesela berbena povorka kroza selo, uza sudjelovanje plesača, svirača i učenika mjesne škole. Tako će zabavu u povorci osigurati i članovi mjesnoga Njemačkog pjevačkog zbora, Ženski pjevači zbor Snaše iz Pogana te Orkestar Vizin.